

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoP/6/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8516200345
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8516200345.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci mal. K. C., nar. XX.X.XXXX, bytom D. XX, F., zastúpeného kolíznym opatrovníkom E. D., dieťa matky mal. O. C., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom D. XX, t.č. bytom D. XX, F., za účasti rodičov mal. O. C., a to F. C., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom D. XX, t. č. bytom D. XX a O. C., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom D. XX, t. č. D. XX, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni, o nariadenie predbežného opatrenia s príslušenstvom, o odvolaní mal. O. C. proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa z 8.2.2016 č. k. 4P/22/2016-7, jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa nariadil Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny X. S. odovzdať mal. K. C., nar. XX.X.XXXX do osobnej starostlivosti starej matky O. C., nar. XX.X.XXXX, bytom D. XX.

Súd prvého stupňa uložil navrhovateľovi povinnosť podať návrh vo veci samej v termíne do 8.3.2016 a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V dôvodoch rozhodnutia súd prvého stupňa poukázal na to, že mal. K. je dieťaťom maloletej matky O. C., nar. X.XX.XXXX, keď otec v rodnom liste nie je uvedený. Po preskúmaní návrhu a listinných dôkazov dospel k záveru, že v danom prípade je dôvod a aj potreba dočasnej úpravy pomerov u mal. K. C., keď je v jeho záujme, aby bol v starostlivosti starej matky O. C.. Z návrhu plynie, že matka mal. K. nie je schopná dostatočne sa oňho starať, nemá plnú spôsobilosť na právne úkony pre nedostatok veku a nemá rodičovské práva a povinnosti. Otec mal. K. nie je známy. P. K. sa ocitol bez zabezpečenia riadnej starostlivosti, čo môže viesť k ohrozeniu jeho zdravia, sociálneho aj psychického vývinu. Stará matka O. C. je schopná zabezpečovať osobnú starostlivosť o mal. K. a tiež má vytvorené dostatočné podmienky na zabezpečenie zdravého psychického, fyzického a sociálneho vývinu, čo je vzhľadom na vek mal. K. mimoriadne dôležité. Preto je v záujme mal. K., aby bol zverený do osobnej starostlivosti starej matky. Vyhovel preto podanému návrhu zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v X. S. s tým, že navrhovateľovi určil lehotu na podanie návrhu vo veci samej.

O trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p..

Proti tomuto uzneseniu podala včas odvolanie maloletá matka maloletého dieťaťa O. C., keď nesúhlasí s rozhodnutím súdu prvého stupňa. Uvádza, že podľa jej názoru v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., súd neúplne zistil skutkový stav veci, nevykonala navrhnuté dôkazy potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností. Došlo tiež k porušeniu čl. 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Doručené rozhodnutie znamená uskutočňovanie svojvôle a zaobchádza s ňou diskriminačne, pretože je H., nepožíva rovnaké štandardy ako prináležia iným X., teda A.. Súd využíva aj jej neskúsenosť, a tiež, že nie je pred súdom zastúpená. Súd ju v žiadnom okamihu konania neusmernil.

Rozhodnutie hodnotí ako nepreskúmateľné. Navrhovateľ podal tento návrh napriek tomu, že je známou skutočnosť, že jej životným partnerom je K. U., otec spoločného dieťaťa mal. K. C.. Súdu bolo z úradnej moci známe kto je otcom dieťaťa. Matka tvrdí, že je schopná postarať sa o svoje dieťa. Na jednej strane je od 15-tého roku veku sexuálne spôsobilá, prečo by teda nemala byť schopná postarať sa v plnom rozsahu o maloleté dieťa, ktoré aj dojčí a už v nemocnici od 22. Do 30.1.2016 s ním chodila bez pomoci matky na prechádzky. Venuje sa dieťaťu, prebaľuje ho a po každej stránke sa o neho stará. Z nemocnice bola prepustená aj bez prítomnosti jej matky, viedla sama rozhovor s lekárom, aby vedela, ako má zabezpečiť pre dieťa mlieko z lekárne a kúpiť rezervné plienky. Keďže jej matka nemala peniaze, poslala ju za partnerom, aby on poskytol finančné prostriedky. Teda matka spolu so svojím partnerom a nie stará matka sa postarali o detský kočík a výbavičku pre dieťa. Škola tiež nemôže byť dôvodom, že by sa nemohla o dieťa starať. Ukončila povinnú desaťročnú školskú dochádzku. Okrem toho matka tvrdí, že má fixné pracovné miesto vo Q., aby mohla sama financovať živobytie pre ňu aj pre dieťa a nemusela tak žiť z dávok sociálnej pomoci, ktoré inak poberá jej matka a považuje ich za svoj príjem. Väčšinu týždňa spí v dome partnera v D. č. XX, kde berie so sebou dieťa a dojčí ho aj bez matky. Má za to, že problémy robia vždy iba pracovníci Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny X. S., ktoré ju ako aj iné maloleté rómske ženy diskriminujú a utláčajú. Taktiež poukázala na to, že 22.2.2016 podala na príslušný súd návrh na priznanie rodičovských práv a povinností vo vzťahu k osobnej starostlivosti o maloleté dieťa. Zdôrazňuje, že o dieťa sa vie osobne postarať. Súd judikujem, že vo veku 17 rokov nemôže z dôvodu maloletosti mať rodičovské práva, pretože musí dovŕšiť 18 rokov, avšak zrejme bezprostredne po dovŕšení 18-tich rokov bude zrazu spôsobilá sa o dieťa starať a vychovávať ho. Súd zohľadňuje len špekulatívne nedostatkom veku podmienenú nespôsobilosť, avšak nie skutočnú realitu života. Taktiež uvádza, že so svojím partnerom žije v družskom pomere. Bez dôkazov, ktoré by vierohodne preukazovali ohrozenie dieťaťa a s prednesmi bez patričného odôvodnenia pred súdom formuluje navrhovateľ rovnako ako aj súd nepreukázateľné tvrdenia, ktoré sú výmyslami. Nie je pravda, že by otec dieťaťa bol neznámy. Navrhuje v konaní vypočuť ako svedkov K. U. st., svojho partnera, ako aj jeho synov K. U. a P. U.. Je potrebné, aby so zreteľom na všetky okolnosti veci súd ešte s väčšou pozornosťou a starostlivosťou z vlastnej iniciatívy zistil skutočný a relevantný skutkový stav a zistil a vykonal navrhované dôkazy.

Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie v zmysle zásad vyjadrených v § 212 ods. 1, 2 O.s.p., spolu skonanim, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie dôvodné nie je.

Podľa § 74 ods. 1 O.s.p., pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 75 ods. 1 O.s.p., predbežné opatrenie nariadi súd na návrh. Návrh nie je potrebný, ak ide o predbežné opatrenie na konanie, ktoré môže súd začať i bez návrhu.

Podľa § 76 ods. 1 písm. b/, f O.s.p., predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd alebo do striedavej osobnej starostlivosti;

niečo vykonal, niečoho sa zdržal alebo niečo znášal.

Podľa § 76 ods. 3 O.s.p., súd pri nariadení predbežného opatrenia uloží navrhovateľovi, aby v lehote, ktorú mu určí, podal návrh na začatie konania na súde alebo na rozhodcovskom súde; ak ide o konanie, ktoré možno začať aj bez návrhu, súd vydá uznesenie o začatí konania. Môže tiež určiť, že predbežné opatrenie bude trvať len po určený čas.

Predbežné opatrenie v zmysle citovaných zákonných ustanovení je zabezpečovacím civilno-procesným prostriedkom. Nie je konečným rozhodnutím a jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. Podmienkou pre jeho nariadenie je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov by bolo právo účastníka ohrozené.

Rozhodnutie o predbežnom opatrení predpokladá aspoň osvedčenie danosti práva a osvedčenie ohrozenia tohto práva, ktoré neprejudikuje práva a povinnosti účastníkov v dôsledku čoho nemôže nahrádzať konečné rozhodnutie vo veci samej a poskytnúť účastníkom definitívnu ochranu.

Z obsahu spisu je zrejmé, že maloletej matke O. C., nar. X.XX.XXXX, sa dňa XX.X.XXXX narodilo dieťa mal. K. C..

Podľa šetrení odvolacieho súdu je zrejmé, že v rodnom liste mal. K. C., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom D. č. XX, F., nie sú uvedené údaje o otcovi maloletého dieťaťa a v tomto smere nenastali žiadne zmeny ani po vydaní rodného listu.

Po výzve odvolacieho súdu sa k odvolaniu vyjadril navrhovateľ - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny X. S., ktorý poukazuje na to, že mal. K. C. sa na základe vydaného rozhodnutia prvostupňového súdu nachádza v osobnej starostlivosti starej matky, dieťa sa zdržiava v jej domácnosti na adrese D. XX s tým, že rodina je pravidelne monitorovaná a úrad vykonáva pravidelné sociálne šetrenia v rodine maloletého dieťaťa. V starostlivosti o maloleté dieťa zo strany starej matky doposiaľ neboli zistené žiadne nedostatky. Na Okresnom súde X. S. prebieha konanie vo veci ustanovenia poručníka maloletému dieťaťu s tým, že ide o konanie vedené pod sp. zn. 4P/40/2016. Návrh vo veci samej podával Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny X. S. s tým, že mal. matka O. C., nar. X.X.XXXX doposiaľ nemala súdom priznané rodičovské práva a povinnosti k maloletému dieťaťu. V konaní o priznanie rodičovských práv a povinností maloletej matke (Okresný súd Stará Ľubovňa sp. zn. 4P/14/2016) je vo veci nariadené pojednávanie na deň 3.5.2016, rovnako ako vo veci 4P/40/2016 tohto súdu o ustanovenie poručníka. Otcovstvo k mal. K. doposiaľ nebolo určené, pán U. st. súhlasným vyhlásením na súde otcovstvo neuznal, podal návrh na určenie otcovstva, keď termín pojednávania na Okresnom súde v Starej Ľubovni zatiaľ stanovený nebol. Rodine C. bolo na základe rozhodnutia Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 2P/105/2015 uložené výchovné opatrenie - dohľad nad výchovou všetkých siedmich maloletých detí. Navrhovateľ preto navrhuje uznesenie súdu prvého stupňa potvrdiť.

Vychádzajúc z obsahu šetrení, ktoré vykonával vo vzťahu k mal. K. C. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny X. S. v mieste ich pobytu bolo osvedčené pre účely rozhodovania o žiadanom predbežnom opatrení, že matka dieťaťa je maloletá a zdržiava sa v domácnosti svojich rodičov. Rodina maloletej matky je pravidelne monitorovaná, keď úrad vykonáva sociálne šetrenia v tejto rodine a v starostlivosti o maloleté dieťa zo strany starej matky nedostatky zistené neboli.

Zo správy E. D. z 29.3.2016 plynie, že maloletá matka súhlasí s tým, aby jej matka O. C., nar. XX.X.XXXX, bola súdom určená za poručníka pre maloleté dieťa.

Matka dieťaťa ako maloletý rodič má osobitné postavenie v súvislosti s výkonom rodičovských práv a povinností. Je to dôsledkom toho, že maloletí nemajú plnú spôsobilosť na právne úkony (§ 9 Občianskeho zákonníka), ale len spôsobilosť primeranú ich veku a rozumovej a vôľovej vyspelosti. Zákon o rodine (§ 29) umožňuje súdu rozhodnúť o priznaní rodičovských práv a povinností vo vzťahu k osobnej starostlivosti o maloleté dieťa, keď je zrejmé, že v tejto súvislosti už prebieha konanie na Okresnom súde v Starej Ľubovni pod sp. zn. 4P/14/2016. Rovnako je vedené aj konanie o ustanovenie poručníka maloletému dieťaťu (OS Stará Ľubovňa sp. zn. 4P/40/2016) na základe návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny X. S..

Matka dieťaťa je maloletá, otcovstvo k maloletému dieťaťu zatiaľ určené nebolo, preto súd prvého stupňa opodstatnene prijal náhradné opatrenie, keď preskúmaným uznesením rozhodol predbežne o náhradnej osobnej starostlivosti (§ 45 Zákona o rodine) maloletého dieťaťa. Vo vzťahu k výkonu osobnej starostlivosti maloletej matky o dieťa doposiaľ rozhodnuté nebolo, súd prvého stupňa preto dôvodne rozhodol o dočasnom zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti starej matky. Odvolací súd zdôrazňuje, že nejde o konečné rozhodnutie súdu vo veci maloletého dieťaťa K. C. a trvať bude do právoplatného ukončenia konania o veci samej.

K námietke matky ohľadom jej zastúpenia v konaní odvolací súd dodáva, že procesná spôsobilosť, a teda spôsobilosť účastníka pred súdom samostatne konať, je upravená v ust. § 20 O.s.p. tak, že každý môže pred súdom ako účastník samostatne konať v tom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti. Ak Zákon o rodine umožňuje priznať rodičovskú zodpovednosť k osobnej starostlivosti o dieťa aj maloletému rodičovi, má maloletý rodič spôsobilosť k podaniu návrhu na priznanie rodičovských práv a povinností, ale aj procesnú spôsobilosť vo veci

samostatne konať. V konaní o veci samej je oprávnením účastníka požiadať o ustanovenie advokáta prostredníctvom Centra právnej pomoci. (§ 30 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.